

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

76. ÅRGANG

25. APRIL 1964

A V I N N H O L D E T :
LEGER I STREIK - SAKRAL SIRKEL PÅ ENERHAUGEN - DR.
STRANGELOVE - BLIKK PÅ TIDEN - KLOSTERKALL OG
KRAFTKILDE - I «HVILEPAUSEN» - NYTT FRA UTLANDET

NR
8

NESTE NUMMER UTKOMMER 9. MAI 1964

AV KIRKENS LIV

Uken 26. april—2. mai

4. SØNDAG EFTER PÅSKE

Epistel: Jakobs brev 1, 17—21.

Evangelium: Joh. 16, 5—14.

All god gave og all fullkommen gave kommer ovenfra fra lysenes Far (epistelen). Men visse betingelser må være oppfylt om Guds gaver skal bære frukt i oss: Vi må være lydhøre, sene til å tale og sene til vrede. På sin side taler evangeliet om Den Hellige Ånd, Trøsteren, som Gud sender til oss. Han er den egentlige Guds gave, den «gode og fullkomne gave» som kommer fra lysenes Far. Det er først og fremst Ham vi må åpne oss for og lytte til i denne tid som forbereder oss til Pinse.

MANDAG: *Peter Canisius*, bekjenner og kirkelærer. En av de fremste jesuitter av den annen generasjon. Født i Nijmegen virket han i Sentral-Europa og er mest kjent for sin innsats på katekesens område. (+ 1597).

TIRSDAG: *Paul av Korset*, bekjenner. Grunnlegger av et ordenssamfunn, «Pasjonistene», som også i våre dager gjør en betydelig innsats, bl. a. i Sverige. (+ 1775).

ONSDAG: *Peter av Verona*, martyr. Tilhørte dominikanerordenen. Han ble myrdet av heretikere i Nord-Italia. (+ 1252).

TORS DAG: *Katarina av Siena*, jomfru. Ved siden av Birgitta av Vadstena er Katarina en av de mest lysende skikkelser i det 14. århundre som ellers var preget av forfall. Både Johannes Jørgensen og Sigrid Undset har skrevet hennes biografi. Hun tilhørte dominikanernes tredje orden, men hadde viet sitt liv helt og holdent til Gud. Hun døde bare 33 år gammel og etterlot seg åndelige skrifter: «Dialogen» og en mengde brever, som hører til middelalderens klassiske religiøse skrifter. (+ 1380).

FREDAG: *Håndverkeren Josef*, arbeidernes vernehelgen. Jesu pleiefar feires den 19. mars, men Pius XII innførte en ny fest til ære for ham 1. mai. Pavens hensikt var å gi arbeidernes dag et kristelig preg.

LØRDAG: *Athanasius*, biskop og kirkelærer. En av de største blant de greske kirkefedre. Han

var biskop av Aleksandria og måtte lide meget på grunn av sin urokkelige tro på Kristi guddom

Uken 3.—9. mai

5. SØNDAG EFTER PÅSKE

Epistel: Jak. 1, 22—27.

Evangelium: Joh. 16, 23—30.

Liturgien konsentrerer seg idag om bønner. Om noen dager feirer vi Kristi himmelfart. Fra da av blir bønner det viktigste bånd som knytter oss til den oppstandne frelser. Derfor legger Kirken særlig vekt på denne opplæring i bønner ved slutten av påsketiden. Vi må lære å be i Kristi navn. Mandag, tirsdag og onsdag er bededager. Over hele den latinske kristenhet bes allehelgenslitaniyet, de fleste steder med prosesjon.

MANDAG: *Monika*, Augustins mor. Kjent især gjennom sønnens «Bekjennelser» for den del hun tok i hans konversjon.

TIRSDAG: *Pius V*, pave. En av motreformasjonens paver. Han tilhørte dominikanerordenen og var kjent for sin strengt men også for sin hellighet. (+ 1572).

ONSDAG: *Vigilien for Kristi himmelfartsdag*.

TORS DAG: KRISTI HIMMELFARTSDAG

Epistel: Ap.gj. 1, 1—11.

Evangelium: Mark. 16, 14—20.

Dagens fest er en av de få høytidsdager som vi, katolske kristne i Norden, skal sette på like fot med søndagene i utøvelsen av våre religiøse plikter. Tekstene konsentrerer seg om selve den begivenhet vi feirer, især epistelen som er vår hovedkilde i den henseende. På én måte var Kristus allerede kommet tilbake til Faderen ved sin oppstandelse. Men himmelfarten betegner den siste åpenbaring hvor han gjør det klart for sine disipler at han ikke mer skal vise seg for dem.

FREDAG: Messen som igår.

LØRDAG: *Gregor av Nasians*, biskop og kirkelærer. Han var patriark av Konstantinopel og spilte en avgjørende rolle sammen med sin venn Basilius i utformingen av treenighetslæren (+ ca. 390).

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 m.eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvarvs kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberget 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelenstg. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvarvs kapell</i> , tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949		10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 21 670	6.30	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , tlf. 7558 <i>Mariabeimen</i> , Nørve, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Elisabeth Inst.</i> <i>St. Mikael's kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

LEGER I STREIK

Når er en lege ikke en lege?

Det var en dag i forrige uke vi forsøkte å stille spørsmålet. Middagsavisene i Oslo brukte sine feteste bokstaver fordi storstreik truet norsk industri. Egentlig var det vår i luften, for så vidt virket skrekkmeldingene litt uvirkelige. I Belgia fortsatte legene sin dramatiske kamp mot landets nye trygdeordninger, det fikk jo ikke samme oppslaget, men det ble notert.

En vanlig forvirrende avisdag kanskje. Noen sa: det er da for galt med disse streikene.

Men det er jo en forskjell på en norsk industristreik og en belgisk legestreik, en forskjell som avisene ikke noterte.

Vi må nok innrømme enten vi liker det eller ikke at en stor norsk industrikonflikt betyr lavere levestandard i noen måneder, svekket konkurransevne, vanskeligheter for mange mennesker. Men den fører ikke så og si automatisk til at mennesker dør.

Ingen av partene i arbeidslivet er visst så interessert i åpen kamp lenger, men streikevåpenet og lockoutvåpenet brukes som pressmiddel. Og de store lønnsoppgjør som skal sikre en mest mulig rettferdig fordeling av godene har blitt en del av vårt demokrati.

Det er bare i diktaturstater at selve retten til å legge ned arbeidet blir fratatt arbeiderne. I våre dager har staten i den frie del av verden nok andre muligheter, lønnsnevnd, spesielle lover som Taft Hartley-loven i USA osv.

Men streikeretten anerkjennes. Og enkelte steder i dagens verden er den høyst nødvendig antagelig.

Har så ikke 10 000 belgiske leger lov til å sette fra seg sine instrumenter og legevesker, legge av telefonrørene og protestere mot nye trygdeordninger? Eller må vi om igjen innrømme at det nok finnes grupper i vårt samfunn som ikke må gå til streik. Uansett hvor urettferdig de mener seg behandlet økonomisk.

Bakgrunnen for konflikten i Belgia var landets nye sykekasselov. Legene fryktet en sosialisering av sitt yrke.

Nå har loven vært støttet av de to regjeringspartiene, katolikkene og sosialistene og av fagbevegelsen. Og for de syketrygdte innebar den et stort fremskritt. Innen

en viss ramme vil de få tilbakebetalt 75 prosent av medisinsregninger og lege-honorarer, mens de hittil bare har fått refundert et fast beløp, uavhengig av regningens størrelse. For alderstrygdde, invalider, enker og folk med lave inntekter blir all legebehandling gratis. Og statens bidrag til sykekassene økes fra 13 til 17 milliarder franc i året.

Motstanden skyldes etter manges mening at legene nå vil få sine inntekter kontrollert og redusert. At det vil skje er sikkert riktig. Men vi skal ikke uttale oss om legenes synspunkter på dette. De har antagelig også berettigede ankepunkter.

Men streik?

Alle leger aksepterer ved starten av sin gjerning et ansvar. Og det er et ansvar som legen ikke kan komme vekk fra så lenge han er lege. Når 10 000 leger i samlet tropp forsøker å opptre som om dette ansvar ikke eksisterer, blir det plutselig vinterluft rundt oss igjen.

Det finnes vel noen grupper i våre dagers innviklede samfunnsmaskineri som må gi avkall på å bruke streikevåpenet. Leger hører til denne kategori, sykepleiersker også. Nå vet vi at sykepleiersker her hjemme ikke er særlig begeistret for å få hengende på seg at «de har et kall». Det de vil ha er et yrke.

Og innstillingen er meget forståelig. Kallstanken har nok dessverre vært utnyttet av andre som et påskudd til å underbetale og misbruke villige mennesker.

Men hverken sykepleiersker eller leger kan likevel komme utenom at de innerst inne har valgt et yrke som er et kall i ordets virkelige mening. Et arbeide hvor man gir seg selv i kjærlighet til andre mennesker. Det faller et tungt ansvar på de som utnytter en slik innstilling, men det er en ulykke hvis leger og sykepleiersker skulle løpe helt bort fra dette ansvar de har.

Hvis de bruker streikevåpenet og mennesker dør fordi de som skulle hjelpe dem sloss for sin status og sin lønn, hva så? Jo, da begynner vi for alvor å rive ned igjen det folk i Vesten har bygget opp i århundreder av selvopofrende arbeide.

A. R.

SAKRAL SIRKE

FERDIG JULEN 196

ARKITEKTEN:

— sammen med sogneprest Castricum har han søkt dypere og dypere —

For nesten seks år siden «valfartet» sognepresten i St. Hallvard, pater Castricum og den unge arkitekten Kjell Lund til Ronchamp og andre steder i Europa for å møte moderne kirkearkitektur. I juni måned begynner antagelig sprengningsarbeidene oppe på Enerhaugen på den nye St. Hallvard kirke, en kirke inspirert av inntrykk fra turen, hamret ut og forandret på tegnebordene mange ganger, et resultat av et lykkelig samarbeide mellom arkitekt og byggherre. Og det endelige resultat, den modellen som vi offentliggjør i dette nummer er av en slik kvalitet og spenning at det ikke er vanskelig å forutsi at vi snart får en liten «valfart» nordover — til Enerhaugen.

Så ypperlig har nemlig efter alt å dømme de to reiselystne forbundsfeller, arkitekten og byggherren løst den oppgave de hadde satt seg.

For det vil jo gå her som det gikk i Ronchamp med de skeptiske, de som sier at «slik var nå ikke kirkene da jeg var ung». Når de ser bygget ferdig, ser det i bruk, ser den oppsikt det vil vekke ikke bare her hjemme, men høyst sannsynlig også utenfor landets grenser, så vil de bli litt stolte. For også i kirkearkitekturen finner vi igjen dette som er Kirkens evige ungdom — en evne til å leve i tiden — og langsomt prege tiden.

Den flokken av katolikker som har sin gang i bakgården i Urtegaten, i den knirkende, trekkfulle gamle kirken hvor presten av og til om vinteren må sløyfe prekenen på grunn av kulden, de går i hvert fall rundt nå om dagen og bare sier gratulerer til hverandre — i en slags mild rus. Byggetillatelsen kom like over påske.

Her er det egentlig som har skjedd forresten siden St. Olav engang i juni 1962 offentliggjorde den første modellen av kirken og klosteret på Haugen?

Kanskje vi fikk et vink allerede den gangen i artikkelen, arkitekt Lund sa noe om at «arkitekter og teologer må dypere ned i sitt samarbeide...» Og siden den gangen har Lund og sognepresten trukket hverandre til bunns, de har hatt lange samtaler, planer er revidert, modeller hvid på søppeldyngen. De forskjellige i menigheten som liksom har hørt våpengnyet fra smien på avstand, har vel enkelte ganger tenkt: nei, det blir nok aldri ferdig.

Og så er man nå meget takknemlig for at det tok tid. Faktisk er man det. Fordi vi ser at det virkelig er skapt noe enda bedre, noe enda mer verdifullt på disse to ekstraårene — mens man samtidig ventet på klar tomt og byggetillatelse og offentlig godvær.

EN RØD KUBE

— Tenk på utgangspunktet, sier Kjell Lund. — Vi skulle ha en kirke oppe på en knaus. Omgitt av høyblokker, folk, trafikk, larm. Efter hvert førte det til at idéen om å skjerme kirken ble ytterligere forsterket. Første utkast lå som en impuls, til slutt kom vi frem til dette, at hele anlegget samles i en stor kvadratisk kube av rød tegl.

Og slik blir det da. Spenningen i det ytre i det første utkastet er nå liksom flyttet innendørs, plassert i interiøret. Utad er virkningen dempet.

Og det underlige er at det er lett å se at arkitekten har ganske rett når han med tanke på denne nye form på kirkebygget, sier:

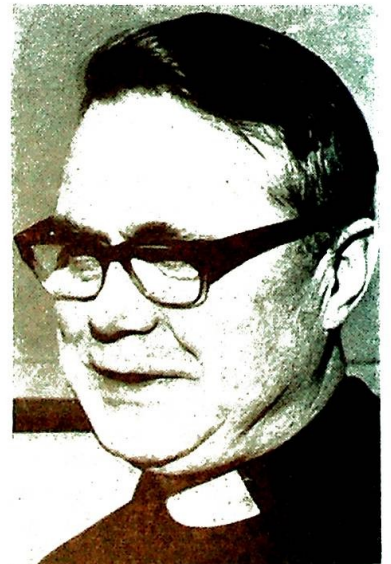
— Kirken vil ikke ligge som en fremmed fugl der oppe, den skal stå som det sentrale på Enerhaugen.

Ganske rolig plasserer han kirken som det sentrale punkt i et håndfast OBOS-strøk. Det er ikke tvil i ham. Og rett har han jo.

DYPE NISJER

På en grunnflate av 900 kvadratmeter, gjennomsnittlig høyde 10 meter, har Lund og hans medarbeidere i firmaet Kjell Lund og Nils Slaatto komponert et kirkerom over en sirkel. Denne sirkel er plassert i en firkant. Innenfor firkanten, utenfor sirkelen, finnes byggets andre funksjoner. En sektor er prestenes rom, klosteret. Et annet avsnitt tilhører menigheten, et tredje består av sakristi, ministrantrom — og fremfor alt et Mariakapell, vinterkapellet.

Alt er i rød tegl, innvendig og utvendig i veggene. Etasjeskiller er ribbevegger i betong.

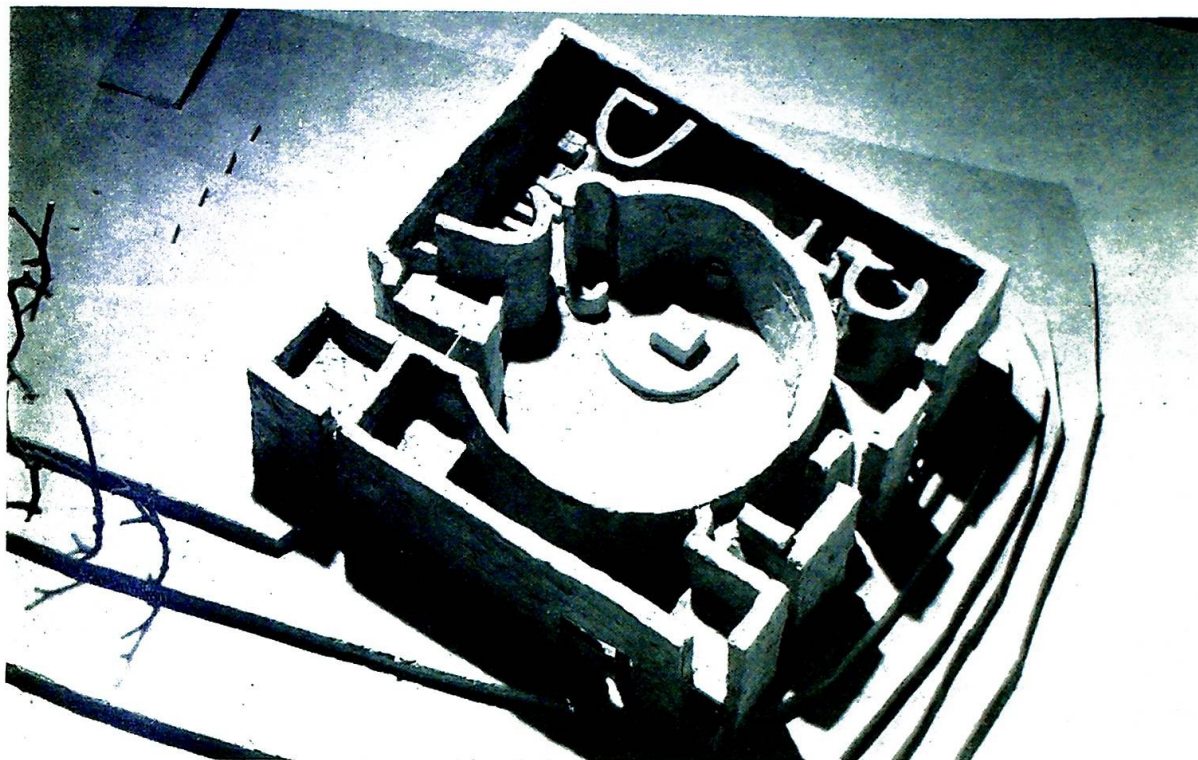

PRESTEN:

— menigheten er lykkelig, byggetillatelsen har kommet.

PÅ ENERHAUGEN

— Hvor kommer lyset fra inn i sirkelen?

— Gjennom dype nisjer. Man får indirekte lys som siles ned gjennom kassetter i taket.

En annen detalj som preger bygget:

Inngangen til kirken er en 10—11 meter lang kløft. Også i dette nye utkast føres man langsomt inn i det hemmelighetsfulle. Og fra denne kløft er det også innganger underveis til Mariakapellet og til menighetens forskjellige rom.

Naturlig nok er det derimot egen inngang til klosteret og til Kameratklubbens krypinn.

— Når er kirken ferdig, det er det mange som vil vite.

— Sprengningsarbeidene begynner nok i juni og så går det hele ut på anbud. Vi kommer vel igang i august-september.

— Julen 1965 skal vi feire messen der oppe, sier pater Castricum bestemt og tilfreds. At han er glad merkes, og det er ikke rart. De som har fulgt litt med i den lange ferden frem, vet at han i høy grad har båret sin del av alle bekymringene og skuffelsene underveis.

— Blir det dyrere på grunn av ventetiden disse siste årene?

— Det nye tariffoppgjøret slår vel ut, sier Lund. Og så legger han til: det trenges nok mer i kollektbøssen.

Og det må vi andre også kanskje minne oss om, selv i gledesrusen: det trenges oppslutning og støtte helt frem til den dagen biskopen skal innvie bygget til Guds hus. Det finnes nok garantier fra pater Castricums orden i Holland, men ordenens ledere ser nok gjerne at vi her oppe virkelig gjør en innsats. Også i innspurten.

Vi står og snakker om bygget igjen. Oppe på arkitektens digre og artige loftsrom på toppen av et gammelt hus i Munkedamsveien. Og vi får vite mer:

Messen kan leses mot menigheten. Hele kirkerommet understreker nå, i enda sterkere grad dette at messen ikke er noe privat foretagende.

I pakt med hele den moderne tendens i kirkearkitektur i den katolske verden understrekes fellesskapet. Nå ble det mye fellesskap i den gamle St. Hallvard også, trang plass og det varme pustet fra den buldrende oljebrenneren i kroken har ført menigheten tett sammen. I den nye kirken er det på en måte ikke trang plass, men åpenhet som samler, for å si det slik. Det blir ikke engang en kommunionskranke som skiller presten ved alteret og de troende.

Menigheten kommer opp og mottar den hellige kommunion stående. Og det er ikke et nymotens påfunn, men en eldgammel skikk i Kirken.

Slik skal messen feires av hele folket i den planlagte sirkel, alle samlet om offeret, midtpunktet for vårt liv. Men se, også utenfor sirkelen kommer det i høy grad til å foregå ting, inspirert og båret av det som skjer i selve kirkerommet.

Riktignok, som Lund understreker, har man vært på vakt hele tiden mot enhver form for pop-innslag. Kirkerommet er for det sakrale. Men utenfor? Og fremdeles innenfor kvadraten?

Pater Castricum: Direkte kombinert med den kultus som foregår i kirkerommet skal det finnes virksomheter som tjener mennesker.

Og det blir det da også i sannhet i kirken på fjellet. Et overnattingsrom med egen inngang for hjemløse, et sted hvor speidere kan samles, møteplass for unge

(Forts. n. side)

Peter Sellers i «DR. STRANGELOVE»

«— en blanding av realitet og mareritt...»

Amerikanerne har i de senere år skapt en egen humoristisk genre. Den bygger vel på den britiske tørrvittigheten, men er en videre utvikling av denne i retning av det makabre: Det er de såkalte «Bloody Marys», som i en eller to replikker gir et lynglimt av en på en gang nifs og absurd situasjon. Eksempel: «Pappa, hvorfor er mamma så blek?» «Hold kjeft gutt, og fortsett å spa!» Ansatser til dem finnes allerede før krigen — en kan tenke på tegneren Charles Addams «Black Maria» — skikkelse i *The New Yorker*, lansert i tredivetårene — men det er vel først i de senere år at genren har vunnet videre utbredelse som avkobling for desillusjonerte intellektuelle. (Som vårt eget Dusteforbund appellerer den nemlig først og fremst til en viss, og jeg skulle tro, temmelig begrenset kategori sofistikerte bybeboere.)

Og det forekommer meg nå at Stanley Kubricks nye film «Dr. Strangelove, eller hvordan jeg lærte å slutte med å bekymre meg og elske bomben», er en slags Bloody Mary i stort format. Filmens problematikk — atombomben og menneskehetens utsettelse — har alt i noen år vært et nærliggende tema for forfattere og filmskapere. Det er blitt behandlet på ymse måter; faretruende nær det sentimentale kom selvfølgelig Nevil Shute i den boken som ble til filmen *Den siste bredd*, der filmatiseringen allikevel greide å formidle en ekte og meget menneskelig fortvilelse over vår egen uhyrlige dårskap. I *Den siste bredd* har en eller annen idiot allerede trykket på den fatale knapp, og atomkrigen er forlenget et faktum.

Nå beskjefriger man seg i stigende grad med et annet og mer begrenset problem, nemlig: Hvordan forhindre at dette skjer — hvordan forhindre at den menneskelige eller tekniske faktor svikter på et lite, men vitalt punkt, slik at atomkrigen kommer i gang ved et rent ulykkestilfelle? Problemet er uten tvil reelt. Eugene Burdicks roman *Fail Safe* antyder én måte det kan skje på. Kubricks film *Dr. Strangelove* en annen. Men i begge tilfelle skjer det fatale, at en av Strategic Air Commands bombere blir sendt ut over «point Fail Safe», som er yttergrensen for dens normale øvelsesområde, og inn i Sovjet med sin last av atombomber.

Og som sagt: Kubrick har valgt å behandle emnet i en forrykende Bloody-Mary-stil, filmen er en hemningsløs utfoldelse av «sort humor». Som sådan er den et mesterstykke;

osv. Pave Paul 6. sa alt da han var kardinal at det ofte kan være mer nødvendig med slike ting idag enn med tårn.

Og på det nye St. Hallvard er det ikke tårn. Det ville jo vært fullstendig meningsløst. Som en slags blyantstump ved foten av mammuthusene.

— Alle vi som har arbeidet med denne kirken har regnet det som en uhyre vanskelig jobb, sier Lund. — Blant annet på grunn av de mange funksjoner det skal ha. Man må ikke devaluere kirkerommet. Man må understreke hver ting for seg, hver på sitt sted. Det sakrale og det andre. Det har ofte vært gjort galt på dette punkt i moderne kirkebygg, vi fikk jo tilslutt slengenavnet kaffedra på enkelte kirker.

— Det ble koselig og hyggelig og kjekt og greit — og mistet preget av et hellig sted.

Den grøften har ikke St. Hallvard-arkitekten falt i.

den rendyrker alle terrorbalansementalitetens mest groteske muligheter, uten noen gang å gå over streken. Basekommandanten som i all stillhet utvikler et psykopatisk kommunistat og ser sitt snitt til å slippe helvete løs — generalen i krigsrommet i Pentagon, som i det avgjørende øyeblikk viser at han aldri er nådd ut over speiderguttalderen — og atomeksperten dr. Strangelove selv, gjengangeren fra Hitlers krig, som til slutt åpenbarer seg for å forsone oss med koboltbombens forjettelser — alle er de skapt i nøyaktig den blanding av realitet og mareritt som skal til for å avsløre den Satans komedie som vi er i ferd med å oppføre på verdens scene. Aktørene er dessuten glimrende over hele linjen, og bidrar for en stor del til at filmen oppnår den rette virkning. Best som en hikster av latter over en god replikk, blir fliret sittende fast langt nede i halsen på en. Nei, dette er ingen varmende film, den er en ubarmhjertig intellektuell konstruksjon. Det behøver ikke derfor dreie seg om dekadent lek eller kryptokommunistisk fredspropaganda! Også Bloody Marys kan sannelig være uttrykk for en dyp og ekte fortvilelse over verdens dårlighet. Vi omgir oss med et stadig tykkere panser, og det skal sterk kost til å trenge igjennom det. Men *Dr. Strangelove* skulle ha sine muligheter.

Kriton.

Av «St. Olav» for 75 år siden

UTFORDRING

Hvis pastor Schepelern i løbet af et fjerdingaar, indtil den 1ste oktober iaar, kan fremlægge en eneste af den hl. stol eller en biskop eller noen anden ordinarius approbert til dags dato utkommen bog, i hvilken den mening er uttalt, at den hl. Josef er ubesmített undfangen, betaler st. Olafs-trykkeri ham kontant 1000 kroner.

AVISOPPSLAG

«Mrgbl.» forsikrer, at brahminen Bombayu Jehanquir isøndags stansede udenfor «Verdens Gangs» oppsleaede nummer i Grænsen. Han rystede på hovedet og gikk bort for å foretage en religiøs renselse.

PROBAT MIDDEL

I Cincinatti-bladene lovede et avertissement mot indsendelse af en dollar oplysning om hvorledes man kunde afsætte mere øl end hidtil. Talrige ølværter meldte sig og erholdt et kort hvorpaa det stod: Sælg mindre skum.

AVREISE

156 utvandrere afgik forleden dag med «Rollo» til Amerika.

BLIKK på TIDEN

KUNSTIG MOTSETNING

■ Rundt omkring i dags- og tidsskriftpressens debattspalter skjer der for tiden en grenseoppgang mellom kristendom og human-etikk. Den skulle ikke behøve å være amper. Men den er det. De tone-angivende i vårt vesle human-etiske miljø er nemlig mer opptatt av å propagere en merkelig alderdommelig form for anti-kirkelighet enn av å klargjøre hva etikken i Vesterlandene nødvendigvis skylder det evangeliske menneskesyn og hvor solidarisk den i sin verdilære er med det. De magre frukter human-etikerne hittil har høstet hos oss, tross avkristningen, skyldes vel ikke minst at folks sunne instinkt avskriver som passé en etisk bevegelse som er så blind for sine egne røtter og forutsetninger.

Imens haster det med å aktivisere gjenkristningens krefter. Ennå består statskirkeordningens mange muligheter for «folkekirkelig» offensiv — den lyse side ved et ellers betenkelig system. Her trenger ikke minst religionsundervisningen en gjennomgripende tilpasning — i de høyere skoler har der lenge vært så pedagogisk slett tilrettelagt, at den kan ha virket som en direkte *avkristnende* faktor. Og det var jo — mildt sagt — ikke meningen.

I dagsavisen «Vårt Land» (8. april), har den ny-utnevnte og første professor i religionsvitenskap ved Lærerhøgskolen, dr. Åge Holter, uttalt seg om forholdet mellom kristne og humanetikere. Han sier blant annet:

— Mener De så at debatten mellom humanetikere og kristne kan være fruktbart?

— Absolutt, bare ikke humanetikerne prøvde å gi folk inntrykk av at de argumenterer vitenskapelig og fornuftig mens kristendommen er uvitenskapelig og ufornuftig. Humanetikken er nå engang ikke vitenskapelig, og kristendommen er ikke så uvitenskapelig som man vil ha den til.»

— Det er klart, fortsetter dr. Holter, at det finnes en naturlig moral, og kristendommen vil så visst ikke ta monopol på all moral. Men når man så spør hvordan man skal begrunne moralen, kommer de teologiske og filosofiske spørsmål inn. Og der kan man spørre seg om de humanetikerne som bevisst går inn for å avskjære, i egentlig forstand å sekularisere så vel skole som dåp og konfirmasjon, ikke også gjør seg selv en bjørnetjeneste og går ut over den intensjon de selv sier seg å ha, nemlig å fremme en høyverdig moral hos enkeltindivid og i samfunn.

Humanetikken her til lands er blitt en kampbevegelse mot kirke og kristendom, en ideologi som stilles opp mot en annen ideologi.

— I stedet burde alle positive krefter stå sammen mot urett og moralsk utglidning, både her hjemme og på det internasjonale plan.

FRA BARNSBEN AV

■ «Don Segundo» er psevdonymet på «Verdens Gang»s matglade medarbeider Leif Borthen. Hans vellystige artikler om gastronomiske finesser har kanskje fornyet menyen i ett og annet Oslo-hjem, ennskjønt vi tror Ola Nordmanns trygghets- og tilfredshetsfølelse ved kjøttkaker m/ stuert kål er uutryddelig.

En mindre fintmerkende gane og en merkbart dårligere smak viser Don Segundo når han beveger seg fra grytene inn i åndslivet i sin alminnelighet, og på det religiøse område i

sin særdeleshet. I en avis som utgjør en halsbrekkende kombinasjon av kyndig politisk kommentar og god litterær kritikk på den ene side og spaltevis av poppressens mest imbesille vulgariteter på den annen, representerer han, under en kåserende form, mange av de enklere standardfordommer mot kirke og kristendom. Akkurat de store dyp er det jo ikke vi føres ut på, når hans kommentar til påskefeiringen er en ildsint kritikk av at barn skal utsettes for «en av historiens avskyeligste henrettelsesscener». Ganske særlig er det en tegnekonkurranse, der skolebarn har illustrert Golgata- og Oppstandelsesmotivet, som har vakt hans irritabilitet.

Det er farlig å leve — det ender faktisk med at en dør av det. Hvilket i vår forløyede moderne oppdragelse og livsfølelse er et så underslått og fortrenget faktum at folk flest står ganske uforberedte og forbauset overfor sine egne livs naturlige slutt. Logisk nok må da også mange av dem narres og lures gjennom den ene begivenhet som i viktighet kan måle seg med deres fødsel.

Det er såmenn også en ond verden. Skolebarna vil — fra de lærer å åpne en avis som eksempelvis «Verdens Gang» — oppdage at vold, hat og tortur er en del av den. Det håpløst absurde ved tuseners lidelse og død, slik som det i disse dagene detalj-beskrives i rettsreferatene fra saken mot Auschwitz-bødlele i Frankfurt, — også det leser skolebarn. Det er en del — og en langt værre del — av deres virkelighet.

Golgata — motivet er enkelt, så et barn kan forstå det: Et menneske kan være kongelig og seire selv i sin bitreste fornedrelse. Ingen kan utsette et menneske ved å drepe dets kropp. Guds makt kan omstyrte menneskers dom. Lidelsen og døden er ikke nødvendigvis meningsløs. Der er et håp og et liv for mennesket, også hinsides den ytterste avmakt.

Motivets forutsetning er ganske visst den kristne tro. Men det burde objektivt sett være umulig å øve en publisists gjerning og ha et tenkende menneskes pretensjoner uten å oppdage at slike tanker og motiver så sannelig også har noe avgjørende med *kultur* å gjøre. Fra barnsben av.

TIDLIG UTE

■ Det samme VG har forøvrig en TV-kommentar, som over et fjernsynsprogram nylig om misjon og utviklingshjelp, etterlyste en kritisk avvisende holdning overfor misjonen. Hvis den ille nedslitte klisjeen «reaksjonær» enda har noen anvendelse, så må det være her. Avvise misjonen — etter Kongo! Verden over sperrer humanister av alle avskygninger idag øynene opp overfor dette velvoksne problemet: Vestens avkristnede land eksporterer med stormfart til utviklingslandene sitt eget sprengfarlige, skrikende misforhold mellom teknisk (ikke minst hersketeknisk og militær!) kunnen og etisk ansvar. Hva vil den Molotov-cocktailen forårsake, for eksempel i Afrikas nye, kaotiske «nasjoner», hvor primitive religiøse forestillinger feies bort, og intet —selvfølgelig heller ikke vår tempererte, rådville, europeiske skepsis — kan settes i stedet? Hvilken verdians, hvilket menneskesyn, skal ligge bak afrikarnes anvendelse av makt og teknikk?

Farlige tegnekonkurranser, og farlige aviser —

De svar vi hittil har på dette stadig mer angstfylte spørsmål er i det store og hele meget pessimistiske. De glimt av håp som finnes — en menneskevennlig sort statsmann som president Nyerere for eksempel — er så godt som uten unntak fenomener som utgår fra den kristne misjon, og den levedyktige kombinasjon av tro, humanitet og sivilisasjon kristne misjonærer har plantet inn i de nå frigjorte folk. Den «bakstreverske» kristne kirke forsto og virkeliggjorde «fredskorpse» store tanke hundre år før radikale politikere overhodet tenkte dem, og den gikk i dybden — til selve det menneskesynet som bestemmer og avgjør en sivilisasjons skjebne.

Det krever ikke overmenneskelig klarsyn å innse, at i mange av de «nye» folk er den kristne misjon det eneste alternativ til angst, overtro, umenneskelighet og tyranni. Litt etter litt bør det vel sive inn, endog visse steder i Akersgaten, hvor misjonene har vært hånet og underkjent med monoton radikal konservatisme.

De blir neppe «avløst» av de nye, famlende fredskorps-eksperimenter, hvis største handicap kanskje er den mangel på helhetlig livsforklaring som smukt betegnes som «nøytralitet». Kultur er, dypest sett, ikke maskiner, landbruk, helsestell, politiske institusjoner. Det er en forpliktelse på verdier — en forpliktelse som kanskje forutsetter en noe mer overveldende autoritet enn FN's i og for seg utmerkede menneskerettighets-erklæring.

Det er visst også mer ved misjonene vi vanskelig kan unnvære. I et intervju nylig uttalte en hjemvendt norsk misjonsprest: «Efter 30 års virke i misjonen ville jeg hatt til gode omlag 1 million, 850 000 kroner, dersom jeg skulle være avlønnet efter de satsene som fredskorps-lederen i Uganda har».

Men det var han altså ikke.

FOR ENHVER PRIS

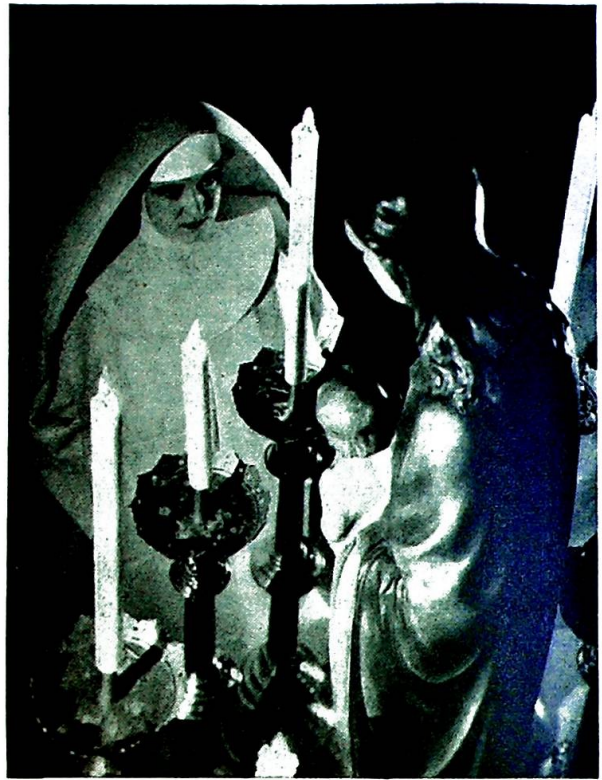
■ Oslo er en nesten tusen år gammel by. Det skal ikke desto mindre godt gjøres å oppdage, straks en er kommet innenfor Akershus, at den ikke stort sett stammer fra det 19. århundre av. De få minnene som brann og forfall lot noenlunde urørte fra eldre tider, har byens fedre sørgelig ofte fart ille med — bulldozeren har fått rulle. Og lite av det som er kommet opp i stedet fyller en med glede.

De siste årene har der foregått viktige og resultatrike utgravninger av Middelalderens gamle Oslo, på byens østkant. Bispeborg, kongeborg og Mariakirke avdekkes, og rundt murene er der mark som ennå skjuler mang en hemmelighet. Dette storstilte utgravningsarbeidet finner sted i et bygnings- og trafikkmessig sett temmelig kaotisk strøk av byen, som i høy grad er i støpeskjeen. I en hovedstad som ofte har vist et bevisstløst forhold til sin egen, lange fortid, må en vente og kreve at dette vendes til en fordel for minnesmerkenes bevaring. En stor, sammenhengende minnepark over Middelalderens Oslo er kanskje ennå bare, som Riksantikvariatets arkitekt Håkon Christie sier det til en avis, «en ønskedrøm». Men det er en ønskedrøm som kan virkeliggjøres. Dette er nemlig sunn sans («Aftenposten's aftennummer 13. april):

«Middelalderminnene må bevares for enhver pris. Det er samfunnets plikt overfor de kommende generasjoner. De vil sikkert felle en hård dom over vår tid, hvis vi kaster vrak på kultur-historiske verdier til fordel for nyanlegg i stål og betong som tross alt vil være avleggs igjen om noen få tiår. Historien må få leve videre i kraft av de altfor beskjedne fortidsminner som er levnet vår generasjon. Og i Gamlebyen er det fremdeles mulig. Her kan vi skape en oase av middelalderminner, en fredet plett hvor kommende slektledd kan søke inn til det som engang var, og finne fotfeste i vår nasjonale kultur og tradisjon».

Forhåpentlig gjør det inntrykk på bulldozer-menneskene!

Frater Candidus.

Det sies bare om en eneste, en ung håndverksønn fra Nasaret i Nord-Palestina, død i Jerusalem for snart to tusen år siden. Han er det eneste menneske i historien som det er sagt noe slikt om. Ikke om Platon, eller om Sokrates eller om Buddha, lyder dette Han er oppstanden. Lenin lever idag i millioner av menneskers sinn, men ingen ville falle på å si: han er stått opp fra graven. Det ville lyde latterlig. Det er bare om én dette sies, og bare om én blir det tatt alvorlig, ja dødsens alvorlig: Jesus fra Nasaret er stått levende opp fra de døde. I 2000 år er dette blitt trodd av den ene generasjon mennesker efter den andre som det sikreste av alt, ja som det de satset hele sitt liv på.

Det sikreste av alt, — til tross for at det er så helt utenfor all menneskelig mening og fornuft. Det eneste vi jo menneskelig talt vet er at denne mannen Jesus efter tre års virksomhet som religiøs forkynner ble anklaget for gudsbespottelse og hengt, — hengt opp på et kors der han led en forbryters vanærende død. Det er alt hva historisk forskning vet å fortelle. Efter dette oppstår der så en tro på at denne henrettede er stått opp fra de døde. Men om det kan historisk videnskap ikke uttale seg med noen absolutt visshet. Den kan bare konstatere at efter hans død ble graven påstått funnet tom, og ryktet om at Jesus levde bredte seg i løpet av forbausende kort tid. Men fra et rent menneskelig synspunkt lyder det helt utrolig at en slik korsfestet og mislykket mann skulle stå opp fra de døde. Og hva ville hans tilhengere oppnå ved å få folk til å tro noe slikt? De oppnådde ikke noe annet enn at de i sin tur ble henrettet, den ene efter den

Kjærkall og kraftkilde

PATER FINN D. THORN HOLDT NYLIG DENNE PREKEN FOR SØSTRENE PÅ LUNDEN

andre, fordi de trodde og forkynte noe så sinnsvakt. Men når Peter og Andreas og Jakob og de andre apostler forkynte dette, så var det fordi de *måtte* gjøre det, koste hva det koste ville. Det kostet dem, som sagt, deres liv, den ene etter den andre. Allikevel måtte de forkynte det, *fordi det var sant*. De kunne ikke nekte det som virkelig forholdt seg slik: Jesus fra Nasaret var stått levende opp fra sin grav. På denne tomme grav og denne tro på den Oppstandne hviler hele kristendommens eksistens.

Så overbevisende virket de første vitners forsikring om hva de hadde opplevet at det bredte seg fra mann til mann. Noen uker senere var det en stor flokk i Jerusalem som lot seg overbevise. Så gikk denne tro videre til Samaria, så ut over landets grenser, til Syria. Noen få år senere når denne tro over til Hellas, og så til Rom. I Rom fører denne tro allerede i 60-årene til massehenrettelser av de kristne. Men den lar seg ikke stanse, den brer seg til Gallia, videre til Spania. Snart finnes det ikke en by eller en landsby i hele Romerriket der man ikke kan støte på mennesker som tror at Jesus fra Nasaret lever, og som er villige til å gå i døden for denne tro. Idag er denne tro utbredt i fem verdensdeler. Og fremdeles er mennesker villige til å gi sitt liv for denne tro. Ja, de er ikke bare beredt til — hvis det skulle bli nødvendig — å *dø* for denne tro, men der gis endog dem som er villige til å *leve* et helt liv for den i en slags frivillig død.

Vi som er samlet her i dette kloster ser dette for våre øyne. Her er en liten gruppe søstre som av egen fri vilje er døde for denne verden. De har forlatt den verden som lever sitt hektiske og rastløse liv utenfor deres klostergitter. Hvorfor? Fordi det liv de lever i troen på den oppstandne Herre Jesus Kristus er mer verdt enn alt annet.

Dette er da klosterlivets vidnesbyrd om sannheten av Jesu oppstandelse fra de døde: fordi *Han* lever, er det ikke lenger vanskelig å dø. For den som tror på Jesus Kristus som den levende og oppstandne Herre og Frelser er det så lett å dø fra denne verden, at der gis slike kristne som er så utålmodige etter å forenes med Ham at de gir avkall på alt vanlig jordisk liv lenge før de er nødt til det, ja ofte helt fra de er ganske unge, og stenger seg for resten av sitt liv inne bak klosterets gitter. Og ut fra den solidaritetens lov som hersker i det kristne fellesskap tror de at de offer og forsakelser som klosterkallet pålegger dem kommer andre mennesker til gode. Slik er dette Lundens kloster en forbønnens kraftkilde for alle kristne i Norge, enten de tilhører den katolske kirke eller den norske kirke. Og søstrene ser da også på sitt kall som en økumenisk

oppgave: ved sin bønn å forberede og fremme de kristnes enhet og gjenforening.

Den som har opplevet å se unge menn og kvinner gå i kloster med gleden strålende ut av lykkelige øyne, han forstår hva Jesus Kristus betyr for mennesker 2000 år etter han døde, — men sto opp igjen fra de døde. Dette er oppstandelsens blivende mirakel. Denne henrettede mann har siden han levet her på jorden fremkalt en slik kjærlighet i menneskenes hjerter at alt annet enn Ham mister sin verdi. En slik kjærlighet som er villig både til å dø for ham, og til å leve for ham, kan bare én som lever fremkalle.

Jesus oppstandelse blir idag forkynt i fem verdensdeler. Men denne forkynnelse ville falle død til jorden hvis det ikke fantes mennesker — så vel i klostrene som utenfor — som var villige til å *leve* på sannheten av det budskap som forkynnes: Jesus Kristus er sannelig oppstanden! De som derfor satser hele sitt liv for denne tro på den oppstandne, de er idag «martyrer», dvs. levende vidner om at Jesus fra Nasaret lever. Det er dette som gjør et kloster — ikke minst et kontemplativt kloster som så radikalt betyr å avdø fra denne forgjengeligheits og syndens verden — til et levende og talende vidnesbyrd om påskebudskapets sannhet. Det som Paulus forkynt i Romerbrevet, og som kirken synger i påskedagens liturgi, det *lever* søstrene her i Lundens kloster: «Vi vet at Kristus er oppreist fra de døde og dør ikke mer. For hans død var en død bort fra synden én gang for alle; og det liv han lever, lever han for Gud.»

Slik må dere også se det: Dere er døde for synden og lever for Gud i Kristus Jesus.

I «hvile- pausen»

Konsilet har for tiden en «hvilepause» – tilsynelatende. Men såvel i Rom som i de forskjellige bispedømmer verden over arbeides det nå intenst: Biskoper, kommissjoner, og eksperter gjennomgår veldige dokumentmasser og studierapporter, forat konsilfedrene ved åpningen av tredje (og siste?) sesjon i Vatikanet om noen måneder kan «gå til dekket bord». Og verden over gir den katolske opinion et inntrykk av våkenhet, tillit og glad spenning som visst ingen husker maken til i vår levetid: Kirken står på spranget inn i en ny tid; alvorlig og samlet foran sitt ansvar og sine oppgaver.

Med en blanding av ekte evangelisme og romersk sans for det talende symbols makt, har pave Paul VI, mellom 2. og 3. konsilsesjon, stilt dette avgjørende året 1964 i sin Palestina-reises merkelige tegn.

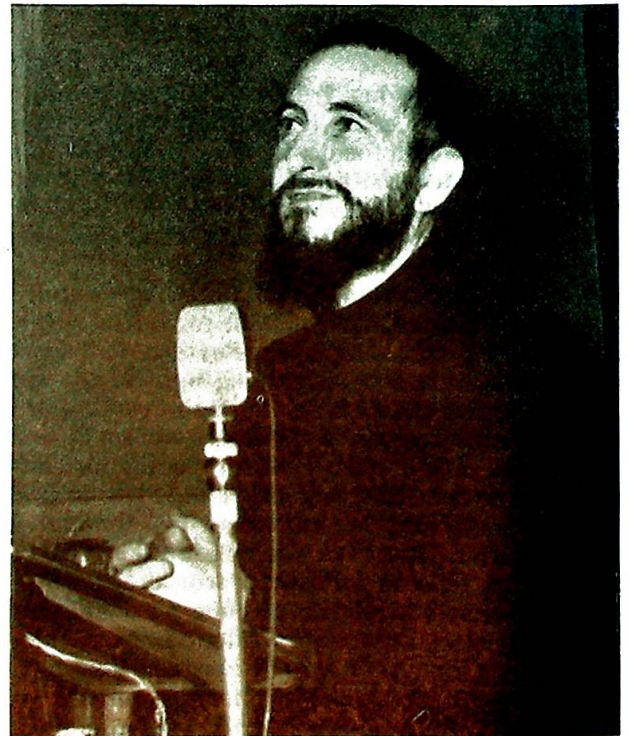
Mange er de som har kommentert pave Paul VI's Palestina-reise, men få har visst gjort det så originalt og friskt fra leveren som Abbé Pierre. Også hans norske venner vil kjenne igjen hans røst i disse saftfulle betraktningene som vi leser i bildebladet «Match» for 17. januar, der vi også finner praktfulle farvefotos og kommentarer fra pilgrimsferden. Bladets medarbeider fant omsider Abbé Pierre (hvilket ikke er så lett) i ett av de 5000 nødherbergene som Emmaus-brødrene har reist for de husvillige siden den sluttet å lage sensasjon på dem. Et lagerhus ute i bydelen Bercy, Paris' veldige vinmarked, «tomter med vinfat, rønner, stank av berme og Seinen, om noen vil kaste seg uti». Her har mennesket ingen rettigheter, vinen hersker. Men Abbe Pierre redder hva han kan — «mer skjegget, ensommere, trette og mer inspirert enn noensinne».

For meg er det største ved denne paven reise egentlig hjemkomsten, sier Abbé Pierre, det øyeblikket da det siste vinduet ble lukket opp på Peterskirkens fasade, etter at paven siste gang hadde velsignet folkemengden. Pilgrimmen fra Jerusalem vendte seg bort fra mengden, tilbake til stillheten. Og henvendt til kardinalene sa han disse merkelige ordene: «Og nå står vi foran en dyp meditasjon». Eller med litt andre ord: Det er nå jobben begynner. Paven er ikke vendt tilbake fra sin reise som en forretningsmann, som sier: Saken er biff, kontrakten er her i lomma, vi setter i gang, dette blir lønnsomt. Han kom ikke tilbake, som mange synes å tro, for å si til seg selv: Alt er nå ordnet opp, med jødene, med araberne, med kommunistene — Alleluia! Nei — det paven igrunnen har sagt, det er det samme som presten sier når messen er slutt: *Ite missa est*. Hvilket betyr: Ikke «nå er det over», nå er du kvitt og nå kan du gå og spise middag. Men: Nå begynner deres misjon som kristne — dra ut og lær de andre!

Jeg tror det er dette som er meningen med hans reise, dette store larmende oppløpet — utenkelig inntil nå. Og Herren vil alles frelse, de rikes og de fattiges. Da Han kom til det punkt da Han innstiftet Kirken og ga den i oppdrag å bære ut Hans budskap, og valgte sine apostler med nettopp det for øyet, da valgte han ikke fremstående folk som var «godgjørende» mot de fattige — han valgte fattige uten hat til de rike. Ulykken er jo at hele Kirkens historie, som er av mennesker like meget som den er av Gud, er gjennomsyret av vår tilbøyelighet til stadig å ville være klokere enn Gud selv. Vi henvender oss til den som «kan dette», og setter dermed «velgjørenheten» i kjærlighetens sted.

Det er grunnen til at denne pave Pauls pilgrimsferd til Jerusalem er «begynnelsen til en dyp meditasjon». Allerede Johannes XXIII hadde innevarslet den, da han sa: «Dette konsilet, det er slutten på den konstantinske tidsalder.» Konstantins tidsalder — det var slutten på forfølgelsene, undergrunnsbevegelsen. Forståelsen mellom den verdslige makt og følgelsene, undergrunnsbevegelsen.

(Forts. neste side)

VÅR PRIMSTAV

GANGDAGEN, 25. april. St. Markus, evangelist. Han ble biskop i Alexandria, men i 9. århundre ble hans legeme overført til Venedig, og han er byens vernehelgen. Den hellige Markus' symbol er en løve. Tegnet på primstaven er forklart som en fjærpenn — den han skrev evangeliet med. Denne dag gikk prestene og menigheten i høytidelig prosessjon over markene, som ble velsignet. Det er en arv etter en gammel vårfest, da jorden skulle velsignes for å bli fruktbar.

GJØKMESSE, 1. mai. Dagens helgener er St. Philip og St. Jacob, apostler. Begge led martyrdøden. Dagen kalles i Danmark og Sverige for «Walborgmesse», det er dagen for hennes kanonisering. Walborg var en engelsk kongedatter som kom til Tyskland og grunnla et kloster i Thyringen. Fra hennes relikvier renner den dag idag en helbredende olje i tiden mellom 12. oktober og 25. februar. — Ingen av disse helgener hadde en fugl til kjennemerke. Fuglen er en gjøk, nå begynner den å gale. — Korn og frø som sås den dag får god vekst.

KROSSMESSE, 3. mai. Korsets gjenfinnelse. Keiserinne Helena, Konstantin den stores mor, drog 80 år gammel på en valfart til Jerusalem, år 326. Hun ville finne Frelserens kors, og det ble også funnet, gjemt i jorden nær Kristi grav.

LUNDEN KLOSTER

Søstrene beklager at på grunn av byggearbeidet blir det inntil videre ikke anledning til å delta i noen gudstjeneste i søstrenes kapell.

Forståelsen mellom den verdslige makt og det kristne budskaps bærere. Kirkens «etablering».

— Men hvorfor har den latt vente på seg så lenge, denne pilgrimsferden til Jerusalem, hvis det dreier seg om en «retur» til kildene?

— Jeg svarer det samme som en av mine venner (en av de «sammensvorne» erkebiskoper som har utarbeidet rapporten til Konsilet om «Kirken og de fattige»): «Under krigen, da kamphandlingene nærmet seg Rom, grep jeg meg selv i å be: Min Gud — la en bombe eller to treffe Vatikanet, så litt av all denne forgyllingen detter ned! Etter krigen har jeg skjont hvor dum jeg var — skjont at all verdens Rockefeller ville ha strømmet til med pengene sine for å bygge opp igjen de ødelagte kirker. Nei — den bomben måtte komme *innenfra*. Og den kom — til rette tid!

— Og denne «retur til kildene» — er det virkelig en retur til martyrenes kirke? Eller er det bare, som enkelte mener, en «tilpasning»?

— Uten tvil det første. Ulykken for Kirken som for menneskene er å være seg selv nok. Det lammer alt — gjør det ufruktbart. Nå ser vi Kirken bryte opp fra sitt gamle kompaniskap med selvtilstrekkeligheten. Roms pave til fots i Jerusalems gater; presset, puffet, sliten. Plutselig er vi alle med ham tilbake i menneskenes smerte og angst.

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

D A G B O K

Gunnel Vallquist: *Dagbok från Rom. Bonniers, Stockholm 1964. 162 s.*

Det Annet Vatikankonsil er en begivenhet som har vakt stor nysgjerrighet i ganske vide kretser også i Skandinavia; men denne nysgjerrigheten har fått liten sjanse til å tilfredsstille seg og er forblitt en nokså vag og ubestemt følelse av at den katolske kirke holder på å gjennomgå viktige forandringer. Den skandinaviske pressen i alminnelighet, og den norske i særdeleshet, har vært uhyre lite interessert i å bringe stoff fra konsilets forhandlinger. I den grad avisene må stole på det internasjonale byråstoffet, kan dette forresten heller være et gode: De byråmeldingene man fra tid til annen bringer til torvs, er av en slik kvalitet at selv teologer har sin fulle hyre med å gjette hva som egentlig er foregått — så misforstått og forvansket er de ofte. Av de tre—fire faste skandinaviske Roma-journalistene kan man ikke forlange at de skal være i stand til å vurdere etter fortjeneste pressekommunikéenes dunkle teologiske terminologi. Langt den beste informasjonen er derfor kommet

Skandinavisk retreat

Også i år blir det arrangert retreat for skandinaver i Clervaux. Retreaten (i St. Maurice i Clervaux i Luxembourg) ligger sentralt til i et herlig landskap med bekvem forbindelse med de skandinaviske land over Liege. Retreaten holdes fra fredag 26. juni t.o.m. søndag den 28. Foredragene holdes på dansk av pater P. Grégoire O.P. Alle — også ikke-katolske deltagere — er velkomne. For herrenes vedkommende finner innkvarteringen sted i klosterets gjestefløy, damene innlosjeres i en pensjon like i nærheten. Pris pr. deltager belg. frs. 100 (ca. 14 kroner) dagen for herrer og belg. frs. 138 (ca. 20 kroner) for damer. Påmeldelse til pater P. Grégoire, Kollegievei 2, Charlottenlund.

fra Svenska Dagbladets og Morgenpostens korrespondent ved konsilet, den svenske forfatterinnen Gunnel Vallquist. Hennes artikler i disse avisene har under begge sesjoner vært førsteklasses informasjon. Og nå kommer hun med den første skandinaviske boken om konsilet. Den behandler første sesjon, altså den spennende høsten 1962, da kirkemøtet åpnet og straks «rullet seg ut» på en så revolusjonerende måte.

Som titelen antyder, er denne reportasjen holdt i dagboksform; forfatterinnen lar oss følge begivenhetene fra dag til dag, slik de ble sett og opplevd utenfra. Skjønt utenfra — forfatterinnen er bemerkelsesverdig godt informert, allerede under denne første sesjonen der visse romerske kretser ennå gjorde alt for å røklegge begivenhetene; en hel rekke både biskoper og teologer var med hensikt temmelig åpenhjertige om det som foregikk, og Gunnel Vallquist har visst å skaffe seg de rette kontakter. Dagboken er derfor full av små, ofte verdifulle glimt av «inside information», som ofte karakteriserer atmosfæren og begivenhetene bedre enn lange utredninger kunne gjøre det. Nå skal det ikke legges skjul på at ikke alle vil være enige i forfatterinnens vurderinger; hun skjuler selv ikke sin partitagen for den såkalte «progressive» fløy på konsilet, og mange vil innvende at drakampen mellom denne og de konservative undertiden skildres vel meget i «indianer-og-hvit»-stil. Men da skal man også være klar over at begivenhetenes egen gang ofte i forbløffende grad innbød til denne form for vurdering!

Boken tåler godt å sammenlignes med den hittil beste journalistiske fremstilling av konsilet: *Time*-korrespondent Robert Kaisers «Inside the Council». Enda nærmere i stil og innhold står den de «Letters from Vatican City» som et team av amerikanske teologer har utgitt under pseudonymet «Xavier Rynne»; bare er den, naturlig nok, mer personlig preget. Det er visstnok grunn til å regne med at et nytt bind, om annen sesjon, vil foreligge om ikke altfor lenge. Det er godt; dette første bindet gir mersmak.

Erik Gunnes.

ST. HALLVARD-guttene

synger i St. Hallvard kirke, Urtegt. 29, Oslo, fredag 1. mai kl. 19. (Dialogmesse og andakt.)

Et brev om troen

*U*ten kjærlighet til nesten kan kjærligheten til Gud ikke leve. Det er umulig å elske Skaperen og leve i hans vennskap uten å elske skapningen for Hans skyld.

Som jeg allerede har lært deg: det er lyset som føder kjærligheten, for man kan ikke elske noe som man ikke kjenner, man kjenner bare det man ser og man ser i samme grad som lyset er fullkomment.

Kjærligheten og lyset sørger for hverandre, som en mor som gir bryst til sin sønn, men senere blir forsørget av ham når han er blitt stor og arbeider. Støtten er gjensidig.

Troens lys viser oss veien til sannheten, uten det ville våre bestrebelser, våre ønsker og gjerninger være golde, ufullkomne og aldri nå frem til det mål som vi har satt oss. Alt ville forbli ufullkomment og vi ville bli maktesløse med hensyn til kjærligheten både til Gud og våre medmennesker. Grunnen er at troen er kjærlighetens målestokk og kjærligheten troens. Den som elsker er tro mot den han elsker, og tjener ham trofast inntil døden.

*K*jæreste sønn! Det er dette lys som fører sjelen til frelsens havn, løfter den opp av elendighetens søle, og jager bort egenkjærlighetens mørke. I dette lys blir det nemlig klart i hvor høy grad egoismen mishager Gud og motarbeider frelsen, og sjelen som ser det hater egoismen og reiser seg mot den.

Troens lys frigjør vårt sinn for all skam: det tjener nemlig ikke bare den som kjemper, men også den som har bukket under syndens dødbringende slag. Hvilken synd det enn måtte være han har begått, blir synderen reist opp igjen av troen fordi han i dens lys ser opp til den guddommelige kjærlighets miskunn, glød og uransakelige dyp. Den som tror rekker frem håpets armer for å ta imot og gripe Blodets frukt. Der finner han den ild som både er mild og kjærlig så sant han er besjelet av ekte anger og ydmyker seg foran Gud som det minste og usleste blant alle mennesker.

Sjelens synd blir knust av angeren og det håp den har fattet til Blodet ved å la troens lys skinne for seg.

I troens lys mottar vi pantet på det evige liv, vi ernærer oss ved Kristi kjærlighet på den Korsfestedes bryst, vi gleder oss over allerede i denne landflyktige tilværelse å få del i de skatter som hører Guds rike og dets borgere til.

Troen gir oss Blodets nøkkel, som åpner porten til det evige liv. Troen setter ikke sitt håp til seg selv, men til sin Skaper, den lar seg ikke drive av hovmodet og av hensyn til hva folk vil mene om den: For en slik forfengelighet, selvgodhet, urenhet og andre skrøpeligheter av lignende art stammer fra vår utroskap mot Gud og den lit vi setter til oss selv.

*O*g slik må du, kjæreste sønn, bli klar over at vi mennesker, uansett i hvilken tilstand vi befinner oss, enten vi er rettferdige eller syndere, enten vi er falt eller holder på å reise oss, alltid trenger til dette lys.

Aldri vil tungen eller pennen strekke til for å forklare deg hvor nyttig og velgjørende det er å leve i troens lys.

Måtte Gud i sin uendelige miskunnhet la deg erfare det!

NORGES KATOLSKKE KVINNEFORBUND

får i dagene 11. og 12. mai besøk av noen damer fra styret i Verdensunionen for Katolske Kvinneforbund, nemlig visepresidenten i Verdensunionen, fru Spillmann fra New York, Dr. Gertrud Ehrle (Tyskland), fru J. Stuyt Simpson (England), fru V. v. Zeebroeck (Belgia), fru Darbre (Sveits), fru Rossi (Italia) og fru Solange des Gachon (Frankrike). Disse damene tilhører det såkalte «Scandinavian team», det vil si en gruppe innen Verdensunionen som spesielt har tatt opp kontakt med Finnland og de skandinaviske land. Deres besøk i Oslo inngår i en planmessig reise til alle disse land. Det er deres ønske å oppnå kontakter, treffe så mange som mulig av landenes katolske kvinner.

Norges Katolske Kvinneforbund vil i disse dagene prøve å samle alle interesserte katolske damer i Oslo og omegn, og alle utenbys fra, som har anledning til å komme til Oslo på denne tid, er hjertelig velkomne.

Mandag den 11. mai vil forbundet arrangere et møte hvor gjestene kan få treffe lederne for de forskjellige katolske, kvinnelige foreninger og institusjoner i og rundt Oslo.

Tirsdag den 12. mai innbyr forbundet til en aften i Foreningslokalet, Akersveien 5, kl. 19.30. Ved denne sammenkomst vil gjestene i korte foredrag, hvert foredrag vil ikke ta mer enn 15 min., gjøre rede for forskjellige deler av den virksomhet Verdensunionen utfører, noen av foredragenes titler lyder som følger:

«Hvorfor finnes en Verdensunion for katolske kvinner? Betydning av individuell innsats, enten den gjelder en stor organisasjon eller en liten gruppe» (Stuyt Simpson).

«Europa og katolikkene. Kirken har meget å si til de katolikker som i sitt land utgjør en minoritet, og disse kan vinne meget ved å ha kontakt med de s.k. katolske land» (de Gachon).

Verdensunionens bulletin og andre tidsskrifter, publikasjoner og presseoppgaver» (Rossi).

«Verdensunionens oppgaver i FN, UNESCO, angående kvinnes rettigheter og sosiale stilling» (Spillman).

«Familien og dens problem. Kirkens forståelse for — og studium av disse problemer. Positive vitenskapelige forskningsresultater» (v. Zeebroeck).

Efter foredragene, som vil bli holdt på engelsk, fransk og tysk, vil bli oversatt til norsk.

Norges Katolske Kvinneforbund håper på stort fremmøte denne aften og sier vel møtt til alle katolske damer.

For *Norges Katolske Kvinneforbund*

Dagny How,
form.

BØKER

Mika Waltari: Rikets hemmelighet, Aschehoug 1963.

Romerer Marcus Mezentius Manilianus, forfatteren av de 11 brev som «Rikets hemmelighet» består av, tilhører den etterhånden ganske brede fylking av romanskikkelser som «så ham dø». Det har vært mange — litt for mange — forfatteres ærgjerrighet det å ville la det første skjær av kristendommens morgenrøde speile seg i en samtidigs øyne. Resultatet er gjerne blitt en temmelig ustø balansering mellom lett omskrevne bibelsitater og egen dikterisk fantasi, og denne vanskelige balansegang har dessverre ofte endt med at forfatteren har plantet en tung fot i en psykologisk anakronisme eller i en hul «oppbyggelighet» — begge like fremmede for den gode roman som for evangeliene selv.

Der er nok både god vilje og alvor over Waltaris bidrag til denne litteratur, over skildringen av Marcus' møte med kristendommen i tiden mellom Kristi korsfestelse og himmelfart, hans desperate søken etter fast grunn i senantikkenes undergangstid og hans hvileløse kamp for å nå klarhet over hva det påståtte nye rike var og betydde. Allikevel innfrir ikke boken helt forventningene.

N. H.

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 8. mai kl. 19 i St. Hallvards kirke, Oslo. Siste møte før sommerferien.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30 i Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag
unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

OSLO KATOLSKKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.

Akersv. 5, Oslo.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Trondheim
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Tønsberg
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Lillestrøm
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Trondheim
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinikk	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

UTLANDET

KATOLSK MISJON 1963

Katolsk misjon har konsentrert seg om to verdensdeler: Asia og Afrika. Særsilt i Afrika har utviklingen gått raskt, på halvannet år har man opprettet 18 nye stift i denne del av verden. Til sammenligning: i dette tidsrom ble det i hele den øvrige del av verden opprettet 11 nye stift. Av Afrikas 270 millioner mennesker var ved årsskiftet 53 millioner kristne, derav 24 millioner katolikker.

I Asia går utviklingen langsommere. På ti år har antall katolikker i India for eksempel, bare øket fra 1,18 til 1,38

prosent, dvs. fra 4,4 til 6,3 millioner. Om Kirkens stilling i det kommunistiske Kina vet vi nesten ingen ting.

I hvor stor utstrekning har disse misjonsområdene så et eget hierarki som kan lede Kirkens virksomhet der? I 1923 fantes det bare en eneste asiatiske biskop og ingen afrikansk. I 1963 var det 152 asiatiske og afrikanske biskoper, og rapportene fra Konsilet har vist at de i høy grad har gjort seg gjeldende. Kardinal Rugambwa, biskop av Buboka i Tanganjika, har således vært ofte hørt under debattene, og han har foretatt utstrakte good will-reiser i Europa og Amerika. Men mens en asiatiske biskop gjennomsnittlig får over 72 asiatiske prestere er det tilsvarende tall i Afrika

32. Det har ikke vært nok til å holde tritt med den sterke økning i antallet katolikker.

En viktig plass i den katolske misjonen har skoleundervisningen, helt opp til universitetene. Nå har for eksempel både Indias Nehru og Ugandas regjeringssjef gitt positive uttalelser om det katolske skolevesenet og i Indonesia får disse skolene et anselig statsbidrag. (Til tross for visse vanskeligheter for de kristne forøvrig.) Det katolske universitet i hovedstaden Djakarta har omkring 30000 studenter og rundt omkring i Indonesia fantes ved slutten av 1963 hele 2099 katolske folkeskoler og 474 realskoler.

I tre land har den katolske misjon opplevd store tilbakeslag. På Ceylon har

<p>KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER</p>	<p>Norske Fina ^{A/s} Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371</p>	<p>Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080</p>
<p><i>Andr. Panne</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 1/2 945</p>	<p><i>Fredrikstad Glassmagasin</i> TLF. 1662 - 2062</p>	<p>ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad</p>
<p>KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190</p>	<p>C. HANSSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD</p>	<p>G. HALVORSEN Kjøtt og pølsevarer Tlf. 1/1 781 og 12 455</p>
	<p>EDVARDESEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 1/1 220 - Fredrikstad</p>	<p>HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmegt. 3, 4, 5. Tlf. 1/2 131 og 12 031</p>
<p>KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Farmannsgt. 10 - Tlf. 13 062 1885 75 år 1960</p>	<p>ALFR. GRØNNEBERG Urmaker og Optiker Fredrikstad</p>	<p>EINAR O. ANDERSEN og WILLY ANDERSEN Bygg og tømmermestere</p>
<p>BRYNILDESENS FABRIKKER Drops og Mineralvann</p>	<p>O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840</p> <p><i>Engeset & Larsen</i> MANUFAKTUR - EN GROS - EN DETALJ FREDRIKSTAD</p>	

regjeringen under fru Bandaranaikes ledelse innført buddhismen som statsreligion i alle skoler og dessuten utvist et stort antall katolske sykepleiersker. I Britisk Guinea undertrykkes de kristne skolene av kommunist sympatisøren Jagan og i Syd-Sudan hvor Islam med vold påtvinges den kristne del av befolkningen er et antall misjonærer sendt ut av landet.

To afrikanske stater ble selvstendige i 1963: Zansibar og Kenya. Det er fra disse områder katolske misjonærer for 100 år siden trengte inn mot Central-Afrika. Idag har Kenya (7,2 millioner innbyggere) 764 000 katolikker. (KIT)

SOCIALDEMOKRATISK-KATOLSK KONTAKT

En delegasjon av tyske sosialdemokratiske politikere ble nylig mottatt i audiens av pave Paul. Formannen for partiets gruppe i Forbundsdagen, Fritz Erler uttalte etterpå at SPD-politikernes besøk hos paven må ses i lys av den innenrikspolitiske utvikling i Tyskland.

Et viktig moment i denne utvikling er det sosialdemokratiske Godesberger-programmet som betyr et brudd med den marxistiske ateisme. (KIT)

YVES CONGAR 60 ÅR

Den verdensberømte franske teolog, dominikanerpater Yves Congar i Strasbourg fylte den 13. april 60 år. I likhet med den noen måneder yngre jesuitpateren Karl Rahner har Congar viet seg studiet av vår tids konfrontasjon mellom Kirkens teologi og den moderne tid.

KONSILET

Forberedelsene til Det annet Vatikan-konsils tredje samling som skal finne sted ihøst, er i full gang. Hovedemnet vil bli den katolske kirkes forhold til den moderne verden. Det dekretutkast som skal danne grunnlag for drøftelsene går under betegnelsen «Skjema 17». Kardinal Bea har nylig uttalt at han tror et kort, men viktig avsnitt om raseproblemet vil bli innarbeidet i teksten.

(KAP)

KUNNGJØRING

Det meddeles fra bispedømmet at alle er dispensert fra abstinensbudet fredag 1. mai.

NOTRE DAMES 800 ÅRS FEST

Fra den 28. til den 30. mai blir 800-års jubileet for Notre Dame i Paris feiret. Erkebiskopen av Paris, Maurice kardinal Feltin mottar de innbudte allerede den 27., og i løpet av selve jubileumsdagene blir blandt annet en konsert i Notre Dame overført i Eurovision. Under denne konsert får man også høre Darius Milhauds symfoni *Pacem in Terris*, et arbeide tilegnet pave Johannes XXIII. (KNA)

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10—13, 16—20.
Lørdag kl. 10—12.30.

<p>K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimsgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen</p>	<p>Gode Bergens-firmaer</p>	<p>$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482 BERGEN</p>
<p> Echtes Farvehandel NYGÅRDSGT. 4</p>	<p> All slags skadeforsikring</p>	
<p>HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN DRAMMEN</p>	<p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>	
<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p>DRAMMEN GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN TYRILYS $\frac{1}{8}$ TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri</p>	

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 66 34 99
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»
Fåes i banker over hele landet

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH
ARTIFISIELSEKOP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

Hva koster en ulykkesforsikring?

Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

HØYESTERETTSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVN. 4 - OSLO

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90